

**ปัจจัยเชิงสาเหตุและแนวทางเพิ่มประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

**Causal Factors and Ways to increase Efficiency. Quality Learners
in Opportunity Expansion Schools under the Office of Basic Education Commission**

ไพฑูล พรหมมากุล¹ อริญ ชูยกระเดื่อง² และไพศาล วรคำ³

Paitoon Prommakul¹, Arun Suikraduang² and Paisan Worrakham³

สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม^{1,2,3}

Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University ^{1,2,3}

Corresponding author, E-mail : p.prommakul@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) พัฒนาและตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมประสิทธิผลด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มตัวอย่าง ในกาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา จำนวน 33 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,122 คนโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .912 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .906 และแบบวัดเจตคติต่อการเรียน ในระดับห้องเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยายการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพหุระดับ (MCFA) และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ (MSEM) และศึกษาแนวทางในการส่งเสริมประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ(Connoisseurship) วิเคราะห์ข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ระดับปัจจัยการจัดกระบวนการเรียนรู้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับนักเรียน คือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียน ในระดับห้องเรียน

คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($= 124.724$, $df = 111$, $P = 0.1762$, $CFI = 0.998$, $TLI = 0.998$, $RMSEA = 0.011$, $SRMRW = 0.029$, $SRMRB = 0.133$, $\chi^2 = 1.123$) และ ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลทางตรงอิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมในโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ เมื่อพิจารณาขนาดอิทธิพลรวม พบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ มีขนาดอิทธิพลต่อประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียนสูงที่สุดเท่ากับ 0.916 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาคือ เจตคติต่อการเรียน มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.793 และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.229 ตามลำดับ

4. แนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ ส่วนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ได้แก่ 1)ความเป็นมาและความสำคัญ 2)วัตถุประสงค์ 3)กลุ่มเป้าหมายและ 4)นิยามศัพท์ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการคิด ประกอบด้วย 1)ความรู้เกี่ยวกับการคิด 2)ความหมายของการคิด 3)ลักษณะสำคัญของการคิด 4)กระบวนการคิด 5)ความสำคัญของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด 6)วัตถุประสงค์ของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด 7)ประโยชน์ของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด 8)องค์ประกอบของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด 9)ลักษณะสำคัญของชั้นเรียนที่มีการคิด 10)แนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด 11)การวางแผนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดและ 12)ความสำเร็จของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดส่วนที่ 3 แนวปฏิบัติระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย 1)การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดระดับสถานศึกษา 2)จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ 3)ขั้นตอนการปฏิบัติระดับสถานศึกษาส่วนที่ 4 แนวปฏิบัติระดับห้องเรียนประกอบด้วย 1)รอบการนำทักษะการคิดสู่การพัฒนาผู้เรียนระดับห้องเรียน 2) ขั้นตอนการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิด 3)การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด 4) ขั้นตอนการบูรณาการการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการคิด 5)สื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6)การวัดและประเมินผล

คำสำคัญ : บัณฑิตเชิงสาเหตุ; ประสิทธิภาพ; แนวทาง; คุณภาพผู้เรียน

ABSTRACT

This paper reports in the aims of research study were to investigate the effectiveness level on learner qualities, to determine the causal factors and increasing the effectiveness guidelines of learner qualities, to develop and validate causal model of multi-level factors that influence the effectiveness, and to promote the increasing the effectiveness guidelines of learner qualities in the Opportunity Expansion Schools under the Office of Basic Education Commission were the main purposes. Administrations of the sample consisted of 1,122 teachers who taught and students who sat at the 9th grade level in 33 schools with the Multistage Random sampling technique. Using both the high quality of the research instruments was validated and reliable with the questionnaire evidence of 0.912, to measure achievement motivation confidence of 0.906 and attitude test with a confidence of 0.908, respectively. Statistically significant analyzed with the descriptive statistics and confirmatory factor analysis (CFA), the multilevel confirmatory factor analysis (MCFA) and structural equation modeling analysis and the study of ways to promote the effectiveness guidelines of learner qualities in the opportunity expansion schools with seminar was based on the expert connoisseurship both quantitative and qualitative data were analyzed. The results of the research findings as the effectiveness guideline level indicated as a whole at the medium level. The causal factors of learning motivation and attitude towards students' learning outcomes were related at the high level. The causal factors were also found between increasing the effectiveness guidelines of learner qualities and their motivation and attitude towards their learning outcomes with the learning processes were consistency with the empirical data ($=124.724$, $df = 111$, $P = 0.1762$, $CFI = 0.998$, $TLI = 0.998$, $RMSEA = 0.011$, $SRMRW = 0.029$, $SRMRB = 0.133$, and $= 1.123$). The effect sizes and influences considered directly as the highest evidence of 0.919, 0.792, and 0.292 with their affecting learning processes, attitudes, achievement motivations at the relation level of 0.01, respectively. The guidelines for learning processes consisted of four main components that followed as: introduction, the thinking processing

knowledge, practical schooling guideline, and practical classroom guideline. The assessing experts were evaluated to qualify causal factors and increasing the effectiveness guidelines of learner qualities to their appropriateness and feasibility are provided at the highest level, interestingly.

Keywords : Causal factors; Effectiveness; Guideline; Learner qualities

บทนำ

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา(สพป.) ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มอบหมายให้ดำเนินการเปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศในปีพ.ศ. 2533 เป็นต้นมา เปิดโอกาสให้นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยไม่ต้องสอบแข่งขันและไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ภายใต้อำนาจการมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ ให้ออกไปประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าในระดับที่สูงขึ้นโดยมีเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมกับตนในการทำประโยชน์ให้สังคม จากการดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 จนถึงปัจจุบันมีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งสิ้น 7,157 โรงเรียน [1] ปัจจุบันโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำและแตกต่างกัน อย่างมากกับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา(สพม.)ทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพบุคลากร คุณภาพนักเรียน รวมทั้งปัจจัยเอื้ออื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของกรรมการสถานศึกษาการสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ด้านคุณภาพนักเรียน จึงอยู่ในระดับต่ำ เห็นได้จากสรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Testing: O-NET) ซึ่งดำเนินการจัดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานั้น พบว่าผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้

เรียนใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอบ มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 [2]

ดังนั้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จึงมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการพัฒนาการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพเพื่อเป็นหลักประกันว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการที่จำเป็นในการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ในการดำเนินการพัฒนาการบริหารและจัดการศึกษา จำเป็นต้องศึกษาปัจจัยและตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนซึ่งจะเป็นพื้นฐาน แนวทางในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ [3]

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพด้านผู้เรียนเมื่อพิจารณาตัวแปรที่นำมาทำนายคุณภาพนักเรียน พบว่า เป็นตัวแปรต่างระดับกัน ประกอบไปด้วยตัวแปรระดับนักเรียน และตัวแปรระดับห้องเรียน ทั้งนี้ลักษณะของการวิจัยทางการศึกษาจะมีลักษณะข้อมูลระดับชั้นลดหลั่นสอดแทรก (Hierarchical Nested Data) และมีระดับการวัดระดับหลายระดับ(Multilevel of Measurement) [4]โดยเฉพาะข้อมูลระดับนักเรียนเป็นข้อมูลระดับบุคคลที่เป็นหน่วยวัดที่เล็กที่สุด และได้รับอิทธิพลจากคุณลักษณะตัวแปรในระดับห้องเรียนของครูผู้สอน หรือชั้นเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลที่ผ่านมา ๆ มากกระทำด้วยการจัดข้อมูลเป็นระดับเดียว เป็นการละเลยโครงสร้างของระดับข้อมูล ทำให้เกิดความผิดพลาดในการสรุประหว่างระดับ เนื่องจากในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของการทำงานและความคลาดเคลื่อนของการทำนายก็มีค่าความแปรปรวนสูงและไม่คงที่ และการวิเคราะห์ข้อมูลเพียงระดับเดียว จึงขัดกับธรรมชาติที่แท้จริงของความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุและแนวทางเพิ่มประสิทธิผล

ด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันจะเป็นประโยชน์ทั้งในด้านทฤษฎีและเป็นประโยชน์ ต่อการวางแผนของหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลที่ได้เหล่านั้นมาสู่การบูรณาการ ในการแก้ปัญหาเพื่อการพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพและวิถีชีวิตของประชาชนอัน จะนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองและความมั่นคงของประเทศในภาพรวมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมประสิทธิผลด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สมมุติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุ ระดับนักเรียน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ปัจจัยเชิงสาเหตุ ระดับห้องเรียน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับ ระดับนักเรียน และระดับห้องเรียนที่สร้างขึ้นมีความ

กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

- 1.1 ปัจจัยระดับห้องเรียน คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้
- 1.2 ปัจจัยระดับนักเรียน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียน

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

การวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลความสัมพันธ์สมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์แหล่งข้อมูล

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 จังหวัด จำนวน 60 เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3,290 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 33 โรงเรียน รวม 66 ห้องเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,122 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random sampling)

การวิจัยระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแหล่งข้อมูล

1. ผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 ท่าน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่สืบบทบาทในการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้

ที่เห็นกระบวนการคิด และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ(Connoisseurship) ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 ท่าน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลด้านคุณภาพผู้เรียน แบ่งเป็น 2 ระดับ ดังต่อไปนี้

1) ตัวแปรระดับห้องเรียน ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 1 ตัวแปร ได้แก่การวัดกระบวนการเรียนรู้ได้จากตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว คือการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลายการเน้นกระบวนการคิด การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

2) ตัวแปรระดับนักเรียน ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 2 ตัวแปร ได้แก่1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว คือความกล้าเสี่ยง ความกระตือรือร้น การรู้จักวางแผนความมีเอกลักษณ์ความพยายามให้ถึงจุดหมายปลายทางของงาน 2) เจตคติต่อการเรียน วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ ความรู้ความรู้อัตลักษณ์

3.2. ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพด้านคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์3)ผู้เรียนมีทักษะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 6) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลความสัมพันธ์สมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

1. แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 33 โรงเรียน รวม 66 ห้องเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,122 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบบันทึกมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน

2.2 แบบสอบถามการวัดกระบวนการเรียนรู้

วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีของคอนบราค ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .912

2.3 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีของคอนบราคค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .906 และ .908 ตามลำดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้อำนวยการสถานศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและมีผู้ช่วยวิจัย จนได้ข้อมูลครบตามต้องการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียน และระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล

ด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ มีขั้นตอนดังนี้ 1) การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรโดยการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน 2) การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factory Analysis)3) การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์พหุระดับโดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ภายในชั้น (Intraclass

Correlations : ICC) 4)การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับโดยการวิเคราะห์เฉพาะโมเดลสมการโครงสร้างของตัวแปรแต่ละระดับ(Single Level SEM) และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ(Multilevel SEM)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติพื้นฐาน ดังนี้)ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)2)ค่าเฉลี่ย (Mean)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) 3)สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's product Moment Correlation Coefficient)

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1)ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence : IOC) 2) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม(Item-Total Correlation) 3) ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดและแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานการวิจัยดังนี้ 1) ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Statistic) 2) ดัชนีวัดความกลมกลืนเปรียบเทียบ CFI (comparative fit index) 3) ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีไม่อิงเกณฑ์ Tucker-Lewis Index (TLI) 4)ดัชนีค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) 5)ดัชนีค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (Standardized Root Mean Square Residual : SRMR)

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.วิธีดำเนินการวิจัย

1.1 นำสารสนเทศจากผลการวิจัยระยะที่ 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลด้านคุณภาพผู้เรียน ปัจจัยที่ขนาดอิทธิพลรวมสูงสุด คือปัจจัยกระบวนการเรียนรู้ และตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญสูงสุด คือ การเน้นกระบวนการคิดมาหาแนวทางในการส่งเสริม

1.2 การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และเนื้อหาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด

1.4 ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดโดยการประยุกต์ใช้ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1. ผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 ท่าน

2.2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีบทบาทในการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 ท่าน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิแนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด

3.2 แบบประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ ของแนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ตลอดทั้งแนวทางการบันทึกการประชุมอภิปราย

4.2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) แบบสัมภาษณ์ สำหรับสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิแนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด

2) แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดมีลักษณะเป็นแบบประเมินปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเป็น 2 ช่องหัวข้อหลัก ได้แก่ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้

4.3 นำเสนอเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4.4 ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 5 ท่าน โดยการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างประเด็นข้อคำถามในแบบประเมินกับวัตถุประสงค์หรือข้อมูลที่ต้องการ ในขั้นตอนนี้ได้ประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) ของ Rovinelli และ Hambleton

4.5 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ ของร่างแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด แบบบันทึกการอภิปรายที่สมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยประสานผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัย เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิตอบรับ ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้ทรงคุณวุฒิและประสานผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน เพื่อพิจารณากำหนดวัน เวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกการสัมภาษณ์และการบันทึกเสียงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ปรับปรุงร่างแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด

5.2 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ(Connoisseurship) ผู้วิจัยประสานผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัย เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิตอบรับผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือ แก่โครงการวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ ร่างแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดและแบบประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด ถึงผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิดำเนินการพิจารณาตัดสินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ก่อนการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ประมาณ 1 สัปดาห์ผู้วิจัยประสานผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน เพื่อพิจารณากำหนดวัน เวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ(Connoisseur-

ship) โดยผู้วิจัยขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกการประชุม และการบันทึกเสียงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ปรับปรุงร่างแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดให้สมบูรณ์

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การหาคุณภาพเครื่องมือด้วยการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ทดสอบความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruence) ของ Rovinelli และ Hambleton

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา

6.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการส่งเสริมประสิทธิผลด้านคุณภาพผู้เรียน¹⁾ นำผลการวิเคราะห์ค่ามัธยฐานมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ เพื่อแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์จุดกึ่งกลาง (Midpoint) 2) การพิจารณาข้อมูลเพื่อหาฉันทมติ หรือความสอดคล้องของผลการพิจารณาตัดสินของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้พิจารณาจากผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้สถิติทดสอบ The Kruskal - Wallis Test

6.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยการบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า ระดับประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรีย์ภาพและมาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์และระดับประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถใน

การคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตและ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

2. ระดับปัจจัย การจัดการกระบวนการเรียนรู้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ทุกปัจจัยอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยระดับห้องเรียน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัจจัยระดับนักเรียน คือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3. ผลการตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพหุระดับของโมเดลการวัดประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า โมเดลการวัดประสิทธิผลของโรงเรียนมีความตรงเชิงโครงสร้างหรือมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ พิจารณาได้จากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดล ได้แก่ = 5.640, $df = 11$, $P = 0.8963$, CFI = 1.000, TLI = 1.000, RMSEA = 0.000, SRMRw = 0.003, SRMRB = 0.015, = 0.5127 และตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีค่าสหสัมพันธ์ภายในชั้น (ICC) มากกว่า 0.05 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ภายในโครงสร้างมีความแปรปรวนทั้งในระดับนักเรียนและระดับห้องเรียนจึงเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์พหุระดับ

3.2 ผลการพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับผลการวิเคราะห์ พบว่า โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และสามารถแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุได้ทั้งในระดับนักเรียนและระดับห้องเรียนซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ผู้วิจัยตั้งไว้โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดล ได้แก่ = 124.724, $df = 111$, $P = 0.1762$, CFI = 0.998, TLI = 0.998, RMSEA = 0.011,

SRMRW = 0.029, SRMRB = 0.133, = 1.123 และ การวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมในโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ เมื่อพิจารณาขนาดอิทธิพลรวมพบว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ มีขนาดอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสูงสุด เท่ากับ 0.916 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญสูงสุด คือ การเน้นกระบวนการคิด รองลงมาคือ เจตคติต่อการเรียน มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.793 และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.229 ตามลำดับ

4. แนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ ส่วนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วยได้แก่ 1)ความเป็นมาและความสำคัญ 2)วัตถุประสงค์3)กลุ่มเป้าหมายและ 4)นิยามศัพท์ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการคิด ประกอบด้วย1)ความรู้เกี่ยวกับการคิด 2)ความหมายของการคิด 3) ลักษณะสำคัญของการคิด 4)กระบวนการคิด 5) ความสำคัญของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด 6) วัตถุประสงค์ของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด7)ประโยชน์ของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด 8) องค์ประกอบของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด 9)ลักษณะสำคัญของชั้นเรียนที่มีการคิด 10) แนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด 11)การวางแผนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดและ 12)ความสำเร็จของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด ส่วนที่ 3 แนวปฏิบัติระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย1)การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดระดับสถานศึกษา 2) จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ 3) ขั้นตอนการปฏิบัติระดับสถานศึกษาส่วนที่ 4 แนวปฏิบัติระดับห้องเรียน ประกอบด้วย1)กรอบการนำทักษะการคิดสู่การพัฒนาผู้เรียนระดับห้องเรียน 2)ขั้นตอนการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิด 3)การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด 4)ขั้นตอนการบูรณาการการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการคิด 5)สื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6)การวัดและประเมินผล

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาสรุปผลและอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผล ด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1.1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นโรงเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติวัตถุประสงค์ของการขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อขยายโอกาสให้แก่เด็กนักเรียนเยาวชนและประชาชนรวมทั้งพระภิกษุสามเณรที่ผ่านการศึกษาระดับประถมศึกษาแล้วโดยไม่จำกัดเพศสถานภาพของเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนสภาพความผิดปกติทางร่างกายและจิตใจได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียนให้มากที่สุด โรงเรียนขยายโอกาสส่วนใหญ่ จึงมีพื้นที่ตั้งอยู่ในชนบทที่ห่างไกลเพราะต้องอยู่ห่างจากโรงเรียนมัธยมอย่างน้อย 7 กิโลเมตร ดังนั้น นักเรียนที่มาเรียนส่วนใหญ่ จึงขาดความพร้อมทางด้านการศึกษาและขาดโอกาสทางการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจนให้ความสำคัญหรือสนับสนุนด้านการศึกษาน้อยหรือนักเรียนบางคนอาจมีปัญหาด้านครอบครัว เป็นต้น ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kanjanadee, chayanit. [5] ได้วิจัยการวิเคราะห์ตัวแปรพระระดับที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรระดับนักเรียน ได้แก่ เจตคติต่อการเรียนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรทั้งสามสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 53.99

1.2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาที่สำคัญคือ ด้านการขาดแคลนผู้สอนครูสอนไม่ตรงวิชาเอก นอกจากนี้ ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ยังไม่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญและไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล เนื่องจากผู้สอนต้องรับผิดชอบสอนหลายวิชาและหลายระดับชั้น ผู้เรียนขาดโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาภาคบังคับ เนื่องจากรัฐไม่สามารถจัดสรรงบประมาณได้อย่างเพียงพอและทั่วถึงซึ่งผู้เรียนในเมืองยังมีโอกาสและความพร้อมมากกว่าสถานศึกษาในชนบท เพราะการจัดสรรงบประมาณของรัฐยังยึดรายหัวผู้

เรียนเป็นหลักRooncharean, Teera. [6] ซึ่งทุกโรงเรียนประสบปัญหาคล้ายคลึงกันคือปัญหาด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ทั้งนี้ผลสืบเนื่องมาจากขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เรื่องหลักสูตรปัญหาด้านการเรียนการสอนด้านการวัดผลและประเมินผลด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนและด้านขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในแต่ละกลุ่มสาระให้ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่ไม่ได้จบวิชาเอกหรือวิชาโทมาปฏิบัติการสอนสอดคล้องกับงานวิจัยของKangpheng, Sumrit [7] วิจัยเรื่องปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน : การพัฒนาตัวแบบและการตรวจสอบความตรงของตัวแบบผลการวิจัยพบว่าปัจจัยการจัดกระบวนการเรียนรู้ปัจจัยบรรยากาศของโรงเรียนและปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนส่วนอิทธิพลทางอ้อมพบว่าปัจจัยสมรรถนะขององค์การและปัจจัยภาวะผู้นำทางการส่งผ่านปัจจัยการจัดกระบวนการเรียนรู้กับปัจจัยบรรยากาศของโรงเรียนและปัจจัยบรรยากาศของโรงเรียนส่งผ่านปัจจัยการจัดกระบวนการเรียนรู้

จากสภาพปัจจุบันและปัญหาดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพระระดับของโมเดลการวัดประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า โมเดลการวัดประสิทธิผลของโรงเรียนมีความตรงเชิงโครงสร้างหรือ

มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการดังต่อไปนี้

2.1 การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเนื่องจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน จากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเลือกตัวบ่งชี้ ที่มีความถี่มากเป็นปัจจัยที่ใช้ในการวิจัย

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.3 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างที่ใช้มีขนาดมากเพียงพอตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ของจำนวนหน่วยที่เก็บข้อมูลมา

ใช้ในการวิเคราะห์พระดัมจำเป็นต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ เพื่อให้ตัวแปรมีการแจกแจงแบบปกติพหุตัวแปร Hair และคณะ [8] แนะนำว่าถ้าการวิเคราะห์ข้อมูลพหุตัวแปรที่ใช้ประมาณค่าพารามิเตอร์ ขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่ควรต่ำกว่า 100 จึงจะทำให้ผลการวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถือ และ Linderman, Merenda and Gold [9] เสนอแนะว่าการวิเคราะห์พหุตัวแปร ควรมีจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่ต่ำกว่า 20 เท่า ของจำนวนพารามิเตอร์ ในการวิจัยครั้งนี้ จึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,122 คนซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและการปรับโมเดลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพระดัมทุกขั้นตอนพร้อมทั้งได้ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นที่จำเป็นก่อนทำการวิเคราะห์ในแต่ละขั้นว่าข้อมูลมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์ในขั้นต่อไปหรือไม่

3. ผลการพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างพระดัมผลการวิเคราะห์ พบว่า โมเดลสมการโครงสร้างพระดัมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และสามารถแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุได้ทั้งในระดับนักเรียนและระดับห้องเรียนซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ผู้วิจัยตั้งไว้แยกอภิปรายรายปัจจัยได้ดังนี้

3.1 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ มีขนาดอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสูงที่สุด เท่ากับ 0.916 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะว่าการจัดการกระบวนการเรียนรู้ เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสำคัญและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย 1) ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ผู้เรียนมีทักษะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ

ที่จำเป็นตามหลักสูตร6) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตกล่าวคือ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย ตามความต้องการ มีความสุขในการเรียนรู้ ครู ศึกษานิเทศก์และผู้เรียนเป็นรายบุคคล เตรียมการสอนและใช้สื่อที่ผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหา/พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ในบุคคลนั้น เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากการสอนของผู้อื่น บุคคลจะใช้กระบวนการเรียนรู้หรือวิธีการเรียนรู้ต่างๆที่อาจได้มาจากความคิดหรือความชอบของตนเองหรือจากผู้สอนในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ การเรียนรู้เนื้อหาสาระได้ด้วยกระบวนการหรือวิธีการที่ดีเหมาะสมกับสื่อนั้นย่อมส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี กล่าวคือ เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระนั้นๆ อย่างกระฉับและเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ควบคู่ไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kangpheng, Sumrit. [7] ได้วิจัยเรื่องปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน :การพัฒนาตัวแบบและการตรวจสอบความตรงของตัวแบบผลการวิจัยพบว่าปัจจัยสมรรถนะขององค์การปัจจัยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ปัจจัยบรรยากาศของโรงเรียนและปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนส่วนอิทธิพลทางอ้อม พบว่าปัจจัยสมรรถนะขององค์การและปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ ส่งผ่านปัจจัยการจัดการกระบวนการเรียนรู้กับปัจจัยบรรยากาศของโรงเรียนและปัจจัยบรรยากาศของโรงเรียนส่งผ่านปัจจัยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของWongchai, Jatuporn [10] ได้วิจัยปัจจัยพระดัมที่ส่งผลต่อผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET)วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่รายเขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรระดับห้องเรียนได้แก่ คุณภาพการสอนของครูประสบการณ์สอนของครูและบรรยากาศการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยมีอิทธิพลทั้งทางตรง

ต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยแสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนสูงขึ้นอาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นความพยายามมีวิธีการจดจำด้วยตนเองเตรียมความพร้อมก่อนเรียนตรงต่อเวลาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายมีการวางแผนเกี่ยวกับการเรียนการอ่านทบทวนและมีความมั่นใจต่อการเรียนส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนสูงตามไปด้วยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kawmongkon, Songyot [11] ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครปีระชาดปี 2556 พบว่าพฤติกรรมนักเรียนมีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kanjanadee, chayanit [5] ได้วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ตัวแปรพหุระดับที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรระดับนักเรียนได้แก่เจตคติต่อการเรียนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 เจตคติต่อการเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยแสดงให้เห็นว่าเจตคติต่อการเรียน ส่งผลให้ส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนสูงขึ้น อาจเป็นเพราะนักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียน มีความรู้สึกชอบความสนุกและความพอใจต่อการเรียนซึ่งลักษณะเหล่านี้จะทำให้นักเรียนเรียนได้ดีและส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนสูงขึ้นตามไปด้วยเจตคติเป็นลักษณะของความพร้อมทางจิตแสดงออกให้เห็นได้จากพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งสภาวะความพร้อมจะเป็นแรงที่กำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลากรในเรื่องของความชอบความไม่ชอบความลำเอียงความคิดเห็น

ความรู้สึกความเชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนย่อมทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกชอบในสิ่งที่เรียนสนใจตั้งใจเรียนยังผลให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kanjanadee, chayanit [5] ได้วิจัย เรื่องการวิเคราะห์ตัวแปรพหุระดับที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรระดับนักเรียนได้แก่เจตคติต่อการเรียนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wongchai, Jatuporn[10] ได้วิจัยเรื่องปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาคณิตศาสตร์พบว่า ระดับนักเรียนมีตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนการรับรู้ต่อการส่งเสริมด้านการเรียนของผู้ปกครองและเจตคติต่อการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. แนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลักได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการคิด ส่วนที่ 3 แนวปฏิบัติระดับสถานศึกษา ส่วนที่ 4 แนวปฏิบัติระดับห้องเรียนและผลการวิเคราะห์การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิการสัมมนาของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวทางการส่งเสริม การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบโดยเริ่มจาก ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเนื้อหาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นร่างแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด เสนอของอาจารย์ที่ปรึกษา ผ่านการตรวจสอบในการสัมมนาของผู้เชี่ยวชาญ ช่วยให้แนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดมีความสมบูรณ์ และมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนด้านคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า ระดับประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตและ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ดังนั้น หน่วยงานระดับนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา สามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย นโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2. จากผลการวิจัยระดับห้องเรียน พบว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ มีขนาดอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสูงที่สุดเท่ากับ 0.916 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญสูงที่สุด คือ การเน้นกระบวนการคิด(0.758)ดังนั้น สถานศึกษาควรมีแผนนโยบาย และให้ความสำคัญต่อ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการคิด โดยพัฒนาครูให้สามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ และ สิ่งอำนวยความสะดวกสภาพแวดล้อมบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและมีระบบการนิเทศภายในในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการสอนของครูในสถานศึกษาให้มีมาตรฐาน

3. จากผลการวิจัยระดับห้องเรียน พบว่า เจตคติต่อการเรียนมีขนาดอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสูงที่สุดเท่ากับ 0.793 และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีขนาดอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสูงที่สุดเท่ากับ 0.229 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น สถานศึกษาควรวางแผนทางเพื่อส่งเสริมการเรียนของผู้เรียนครูผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ทุกฝ่ายควรร่วมมือกันจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรัญ ชูยกระเดื่องและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องจนสำเร็จเรียบร้อยผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] The Ministry of Education. (2016). **To improve the quality of secondary education to international standards. Annual 2016.** Retrieved from <https://drive.google.com/file/d/0Bx2cUxE8N736MkRpV0xVYVV4MW8/view>.
- [2] The National Education Testing Institute. (2016). **The results of the national educational tests basic (O-NET) at the 3rd grade level students in BE 2558.** Retrieved from www.onetresult.niets.or.th/
- [3] Wongwanich, Suwimol. (2007). **Research projects accelerate the positive attributes of youth, Thailand complete.** Bangkok : Prig Whaun Graphics Co
- [4] Wiratchai, Nonglak. (2002). **The process of reform to improve the quality of learning : Evaluation and assurance.** Bangkok : VTC Communications applications.
- [5] Kanjanadee, Chayanit. (2013). **The analysis of the factors influencing the academic achievement of students in the sixth grade at the three southernmost provinces.** Master of Arts Thesis Academic Evaluation and Research Studies Songkla University.
- [6] Rooncharean, Teera. (2002). **The research report titled : The state and the administration and**

- management of basic education schools in the country.** Bangkok : VTC Communications Ltd.
- [7] Kangpheng, Sumrit. (2008). **Factors that influence the effectiveness of school management : The development and validation of the models.** Postdoctoral thesis. Graduate College University.
- [8] Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). **Multivariate data analysis : A global perspective.** (7th ed). New Jersey : Pearson Education Inc.
- [9] Linderman, R.H., Merenda, P.F., & Gold, R.Z. (1978). **Introduction to bivariate and multivariate analysis.** London : Scott, Foresman.
- [10] Wongchai, Jatuporn. (2014). Multiple factors affect the results of the national test of basic (O-NET) : Mathematics Grade 6th level, the OES schools under the Primary Educational Service Area Office 3. Year 4 No. 7 July to December. **Journal of Science Education Network Northern Rajabhat University.**
- [11] Kawmongkon, Songyot.((2013). **Factors Influencing Academic Affairs Administration Effectiveness of Primary School under the Bangkok Metropolitan Administration.** Department of Educational Administration, Faculty of Education, Kasetsart University.

